

Нова система оцінки і відбору мериносів забезпечила високу ефективність селекції в племзаводі "Червоний чабан" Херсонської області при створенні таврійського внутріпородного типу овець. Це господарство має найкращих мериносів в Україні.

УДК 636.082.36.575.1

М.В.ШТОМПЕЛЬ, І.І.АНТОНІК

КОЛІР ЖИРОПОТУ І ВМІСТ ЖИРУ У ВОВНІ АСКАНІЙСЬКИХ ТОНКОРУННИХ ОВЕЦЬ НОВОГО ТАВРІЙСЬКОГО ТИПУ

Національний аграрний університет

Новий таврійський тип асканійських тонкорунних овець створено шляхом селекції з використанням для схрещування австралійських мериносів. Провідна роль у створенні нового типу належить стаду овець племзаводу "Червоний чабан" Херсонської області. Це господарство визнано племінним репродуктором нового селекційного досягнення у тонкорунному вівчарстві. Колір жиропоту і вміст жиру у вовні належить до важливих компонентів формування якості руна мериносів. З точки зору ефективності виробництва, переробки сировини та якості готових виробів з вовни бажано мати оптимальне поєднання кольору жиропоту і вмісту жиру у вовновому покриві овець. Це особливо важливо для селекційних цілей і методів удосконалення мериносів.

Дослідження проведено протягом двох років на поголів'ї овець племзаводу "Червоний чабан". У кожній статевій і віковій групі овець визначено вміст жиру у вовні з різним кольором жиропоту: білим, світлим і кремовим. Екстрагування зразків вовни здійснено в апаратах Сокслета. Розраховано три показники: вміст жиру в постійній масі чистої незнежженої і немитої вовни та відсоток жиру до постійної маси чистої вовни. Середні показники цих ознак коливаються за групами овець відповідно від 14,2±0,25 до 24,4±0,51, від 11,1±0,19 до 19,8±0,42 і від 17,6±0,31 до 30,2±0,64. Найвищі відсотки одержано в групі баранів-плідників, а найменші – на поголів'ї ярок.

Результати дослідження динаміки вмісту жиру у постійній масі чистої незнежженої вовни залежно від кольору жиропоту наведені в таблиці. Як видно, кількість жиру в руні суттєво змінюється залежно від статевої і вікової групи овець (різниця складає 8,5-11,5%) та кольору жиропоту вовни (відмінність в межах 1,2-3,5%). У овець з білим і світлим жиропотом, порівняно з кремовим, спостерігаються менші показники вмісту жиру у вовні практично по кожній групі. Особливо це помітно у баранів-плідників (різниця 3,5%) і ремонтних баранів (різниця 2,6%). Дещо менша, але досить чітка відмінність встановлена також в групі однорічних баранів (2,1%), переярок (2,1%), ярк (1,9%) та вівцематок (1,2%). Схожа закономірність спостерігається за вмістом жиру в постійній масі чистої вовни (різниця відповідно 1,3-2,0 і 3,6-5,7%). Це свідчить про існування певних переваг вовноутворювальної функції шкіри овець над процесами утворення жиру залежно від кольору жиропоту вовни.

Колір жиropoty і відсоток жиру в постійній масі чистої незнежиреної вовни

Статева і вікова група овець	Колір жиropoty					
	Білий		Світлий		Кремовий	
	n	M ± m	n	M ± m	n	M ± m
Барани – плідники	45	23,0±0,76	38	24,7±0,89	25	26,5±1,12
Ремонтні барани	74	19,9±0,51	72	19,6±0,48	56	22,2±0,66
Однорічні барани	64	18,8±0,50	51	18,1±0,57	47	20,3±0,65
Вівцематки	25	15,4±0,69	25	14,5±0,64	10	15,7±0,94
Персярки	62	14,7±0,41	51	15,1±0,50	27	16,8±0,86
Ярки	44	14,5±0,48	65	13,6±0,36	46	15,5±0,50
Все поголів'я	314	17,9±0,23	302	17,6±0,22	211	20,2±0,30

При селекції мериносів за комплексом бажаних ознак слід постійно віддавати перевагу тваринам з білим і світлим кольором жиropoty. Досвід успіху племзаводу “Червоний чабан” при створенні таврійського типу асканійських тонкорунних овець свідчить про доцільність такого напрямку селекції.

УДК 636.082.36.575.1

М.В.ШТОМПЕЛЬ¹, Н.В.БОГДАНОВА¹, Р.І.ШТОМПЕЛЬ¹, О.В.БІЛОУС²

ВІКОВА МІНЛИВІСТЬ ПРОДУКТИВНОСТІ БАРАНІВ-ПЛІДНИКІВ АСКАНІЙСЬКОЇ ТОНКОРУННОЇ ПОРОДИ

¹Національний аграрний університет

²Державний науково-виробничий концерн “Селекція”

На популяційному рівні закономірності індивідуального розвитку сільськогосподарських тварин виявляються у різноманітних формах вікової мінливості. Це інтегративна фенотипова реалізація спадкових задатків організму і факторів навколишнього середовища у біологічному часі послідовностей онтогенезу. Параметри вікової мінливості дають теоретичні підстави для обґрунтування практичних строків відбору тварин в системі селекційних програм, встановлення оптимальних строків їх виробничого використання та ефективного прогнозування абсолютного і відносного рівня продуктивності тварин основного стада.

Вікову мінливість продуктивності баранів-плідників досліджено на заводському поголів'ї асканійських тонкорунних овець. Враховані тварини, які мали не менше п'яти стрижок. Рівень продуктивності баранів-плідників за живою масою і настригом вовни відповідав високим нормативним вимогам овець асканійської тонкорунної породи. Середні показники живої маси і настригу вовни баранів збільшуються до 3-4 – років, потім стабілізуються і поступово знижуються. Максимальну живу масу барани плідники найчастіше досягали в три роки (26-33%), чотири (34-42%) і п'ять (22-26%), а максимальний настриг вовни – в два (28-29%), три (37-39%) і чотири роки (18-23%). Висока повторюваність абсолютних показників живої маси досягається з трирічного віку (0,75-1,0), а настригу вовни – з дворічного (0,80).